

Prima instanță: Judecătoria Buiucani
Judecător: V. Chisilița
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: V. Pruteanu, L. Popova, A. Gavrilița

Dosarul nr. 2ra-1682/16

ÎNCHEIERE

17 august 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic, Ion Druță

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Severinov Alexandru împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM, privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2016, prin care s-au respins apelurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală și s-a menținut hotărârea Judecătoria Buiucani mun. Chișinău din 18 septembrie 2015,

c o n s t a t ă

La 18 martie 2015, Severinov Alexandru a depus cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală, solicitând încasarea din bugetul de stat a sumei de 100 000 lei în vederea reparării prejudiciului moral cauzat precum și a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 13 000 lei. În motivarea acțiunii reclamantul Severinov Alexandru a indicat că, la 20 decembrie 2011, organul de urmărire penală a CGP municipiul Chișinău a intentat în privința sa cauza penală nr. 201102064, fiind pus sub învinuire, iar ulterior fiindu-i atribuit și statutul de inculpat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) din Codul Penal. În rechizitoriu fiind indicat că la 13 octombrie 2011, aproximativ la orele 08:00, conducând automobilul de model Opel Astra cu numerele de înmatriculare C OE 156, în municipiul Chișinău pe strada Sprâncenoasa din direcția străzii Gheorghe Asachi spre șoseaua Hîncești, nu a ținut cont permanent de împrejurări, nu a apreciat corect situația reală pe drum în care se afla autoturismul în momentul respectiv prin ce a încălcat prevederile art. 10 alin. (1) lit. b) al Regulamentului circulației rutiere. La fel a fost învinuit precum că a încălcat prevederile art. 45 al Regulamentului circulației rutiere.

Reclamantul a menționat că, în cadrul efectuării urmăririi penale, a solicitat numirea unei expertize suplimentare, prin care a cerut să fie stabilită depărtarea de la locul tamponării și dacă el în calitate de șofer dispunea de posibilitatea tehnică de a evita coliziunea. Chiar și după primirea concluziei care a stabilit faptul că nu dispunea de posibilitatea tehnică de a evita coliziunea, demersul avocatului de a fi scos de sub urmărire penală a fost neîntemeiat respins, deși era clar din start, conform concluziei de expertiză că el nu este vinovat de comiterea acestui accident.

Astfel, la 02 aprilie 2012 a fost neîntemeiat și în lipsa probelor pus sub învinuire, i-ar cauza penală în lipsa cărorva probe, a fost remisă, la 03 aprilie 2012, de procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Dumitru Stoicev, la Judecătoria Centru mun. Chișinău.

Totodată, la 02 aprilie 2012, i-a fost aplicată măsura preventivă, cu toate restricțiile prevăzute de lege, ca măsură de reprimare - declarația de nepărăsirea localității.

Reclamantul Alexandru Severinov a susținut că, pe parcursul efectuării urmăririi penale s-a adresat de nenumărate ori în vederea schimbării măsurii de reprimare precum și scoaterii de sub urmărirea penală, dar toate aceste demersuri au fost neglijate, atât de procurori cât și de instanțele de judecată.

După aplicarea măsurii de reprimare, declarația de a nu părăsi localitatea, a fost în imposibilitate de a se deplasa liber până la 14 noiembrie 2014, adică pe parcursul a 2 ani și 6 luni. Măsura preventivă, obligarea de a nu părăsi localitatea, pe parcurs a fost prelungită de drept. În perioada în care a avut restricția de a părăsi localitatea, a avut necesitatea deplasării peste hotarele țării, pentru tratament medical.

A indicat că, examinarea cauzei în fond în Judecătoria Centru mun. Chișinău a durat 1 an și 6 luni, perioadă în care în privința sa a fost menținută măsura preventivă, iar prin sentința Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 01 octombrie 2013 a fost achitat pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Totodată, reclamantul a comunicat că procurorul Angela Motuzoc, a atacat cu apel sentința Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 01 octombrie 2013, iar cererea de apel a fost examinată în termen de 6 luni de zile, fiind respins apelul procurorului ca fiind nefondat. Sentința a devenit definitivă la data de 03 iunie 2014, executorie cu drept de atac în ordine de recurs la Curtea Supremă de Justiție. Procurorul adjunct al Procuraturii de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Ciobanu, a înaintat recurs ordinar împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău, care a fost respins ca inadmisibil prin decizia Curții Supreme de Justiție din 12 noiembrie 2014.

Consideră reclamantul că, fiind pus sub învinuire de organul de urmărire penală și audiat în această calitate, iar ulterior fiindu-i aplicată măsura preventivă, i-a prejudiciat statutul social deoarece este persoană cu funcție de răspundere. Totodată, prejudiciul solicitat reiese și din suferințele aduse familiei sale și lui personal, prin durata excesivă a acțiunilor procedurale. Astfel, totalitatea acestor circumstanțe, având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale cauzate, starea de stres și frustrare cauzate un timp îndelungat, și ținând cont de rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea sa în comiterea infracțiunilor încriminate, consideră că prejudiciul moral cauzat pentru atragerea ilegală la răspundere penală urmează a fi estimat la suma de

100 000 lei.

Astfel, a solicitat Alexandru Severinov admiterea acțiunii, repararea din contul bugetului de stat a prejudiciului moral cauzat în mărime de 100 000 lei și încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul său a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 13 000 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 18 septembrie 2015, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Severinov Alexandru și s-a încasat din bugetul statului prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Severinov Alexandru despăgubirea pentru prejudiciul moral în sumă de 5000 lei și despăgubirea pentru prejudiciul material în sumă de 13 000 lei. În rest cerințele au fost respinse.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Ministerul Justiției al RM la data de 23 septembrie 2015 a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 18 septembrie 2015, solicitând admiterea acestuia, în principal, casarea hotărârii instanței de fond în partea ce ține de încasarea în beneficiul lui Alexandru Severinov de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției a prejudiciului moral în cuantum de 5000 lei și despăgubirea pentru prejudiciul material în sumă de 13 000 lei, cauzate prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea reclamantului să fie respinsă integral, în secundar, modificarea hotărârii Judecătorei Buiucani mun. Chișinău, pronunțată la 18 septembrie 2015, în sensul diminuării sumelor acordate.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Procuratura Generală, la data de 16 octombrie 2015, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 18 septembrie 2015, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, emițând o nouă hotărâre prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de Severinov Alexandru către Ministerul Justiției al RM, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2016, s-au respins apelurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală și s-a menținut hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 18 septembrie 2015.

Nefiind de acord cu decizia respectivă, la data de 13 mai 2016, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs, solicitând casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii înaintate.

În motivarea recursului recurentul a indicat că, instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate eronat a interpretat dreptul material care reglementează aprecierea prejudiciului material și moral. Consideră recurentul că, aprecierea judecătorului privind evaluarea daunelor morale este subiectivă, dar criteriile care stau la baza cuantumului despăgubirilor trebuie să fie obiective împărtășind criteriul general de instanța europeană, potrivit căreia despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă reputației, având în vedere, totodată gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expedită părților la data de 14.03.2016 (f.d. 120) fiind înregistrată la adresa MJ al RM la 22.03.2016 (f.d. 130), recursul se consideră declarat în termen.

La 29 iunie 2016, Procuratura Generală a prezentat referință pe marginea recursului declarat de MJ al RM, solicitând admiterea acestuia în sensul declarat.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al RM nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel sau instanța de fond, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell vs Irlanda, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției al RM ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Mariana Pitic

Ion Druță